

การอภิปรายเรื่อง “ทิศทางและนโยบายในการส่งเสริมนวัตกรรม และนวัตกรรม (startup) ของประเทศไทย” ครั้งที่ 63

โดย ดร. พันธุ์อาจ ชัยรัตน์

ผู้อำนวยการสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ในการประชุมสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ครั้งที่ 200

วันพุธที่ 2 มีนาคม 2559

ณ ห้องประชุมประกาย ประจักษ์ศุภนิต
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

.....

คำว่า “นวัตกรรม” และ “นวัตกรรม” หรือ “startup” เริ่มมีบทบาทต่อทิศทางการพัฒนาของประเทศไทย และมีการให้คำจำกัดความ “startup” หลากหลาย

“นวัตกรรม” หรือ innovation” คือ การประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ โดยใช้องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงกระบวนการความคิด พัฒนาต่อยอด นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น และอาจเป็นสิ่งที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของโลก

“นวัตกรรม” หรือ start up ยังไม่มีคำจำกัดความภาษาไทยชัดเจนแต่ขณะนี้หมายถึง “ผู้ประกอบการใหม่”

ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเริ่มให้ความสำคัญกับ sustainable innovation ในอดีตโลกพิจารณา innovation หลัก 2 ประการคือ product innovation และ process innovation แต่ 10 ปีที่ผ่านมา นวัตกรรมใหม่เกิดขึ้นมาก เช่น social innovation, exclusive innovation, innovation for inclusive development (นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาอย่างทั่วถึง) และ user innovation (นวัตกรรมที่เกิดจากผู้ใช้ ซึ่งผู้ใช้สามารถพัฒนาต่อยอดนวัตกรรมได้)

UNESCAP หรือ คณะกรรมาธิการและสังคมแห่งสหประชาชาติ วิเคราะห์ว่า ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เริ่มให้ความสนใจในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น แนวโน้มด้านนวัตกรรมเปลี่ยนแปลง ส่งผลต่อกระบวนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมาจากการเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่า “New Normal” หรือ ความปกติในรูปแบบใหม่ หมายถึง ความแปลกใหม่ในอดีตเปลี่ยนเป็นความคุ้นเคยในปัจจุบัน

จากการศึกษาความปกติในรูปแบบใหม่ของประเทศไทยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านทรัพยากร

ความปกติใหม่ด้านสังคม คนไทยมีรูปแบบการใช้ชีวิตที่เป็นคนเมืองมากขึ้น เกิดเมืองใหม่ ประชากรเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอัตราการเติบโตของประชากรไทยที่เป็นมุสลิมสูงกว่าคนไทยโดยเฉลี่ย 2 เท่า กลุ่มคนต่างชาติจะกลายเป็นชาวไทยใน 2-3 ช่วงอายุ กลุ่มชนมีความหลากหลายทางเพศ มีความหลากหลายของประชากรสูง

ความปกติใหม่ด้านเศรษฐกิจ เดิมไทยเป็นประเทศอุตสาหกรรมการผลิตและเกษตร ปัจจุบันอุตสาหกรรมบริการมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตมากขึ้น เช่น อุตสาหกรรมธนาคาร อุตสาหกรรมบริการข้อมูลข่าวสาร อุตสาหกรรมบริการทำให้เกิดเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ พลเมืองไทยจะมีหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มแรงงานต่างชาติเคลื่อนย้าย รูปแบบการใช้ชีวิตเปลี่ยนไปจากอดีต มีความเป็นอิสระ เกิดการผลิตสินค้าตาม lifestyle เฉพาะกลุ่ม ไม่ใช่เป็นการผลิตที่มุ่งเพียงมาตรฐานแบบเดียวหรือเน้นปริมาณ เศรษฐกิจชีวภาพจะมีความสำคัญ มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดมูลค่าสูงสุดโดยเฉพาะด้านอาหารและพลังงาน

ความปกติใหม่ด้านทรัพยากร จะให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เน้นบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ สินค้าฉลากสีเขียวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยจะได้รับความนิยม ทรัพยากรมนุษย์มีความหลากหลาย การดำเนินชีวิตและทักษะการทำงานของคนรุ่นใหม่จะไม่เหมือนที่ผ่านมา

“New Normal” นำมาซึ่งความไม่แน่นอนของประเทศไทยที่จะต้องเผชิญในอนาคต คือ สังคมจะมีความหลากหลายทางเชื้อชาติ การศึกษาจะเปลี่ยนไปโดยมีเทคโนโลยีและตัวแปรอื่นเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อน โครงสร้างประชากรจะมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นแต่ประชากรแรงงานน้อยลง การพัฒนาของเมือง โครงสร้างเศรษฐกิจจะเปลี่ยนไปสู่เกษตรบริการ ธุรกิจจะเติบโตแบบมีส่วนร่วมช่วยสร้างความเท่าเทียมและลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของสังคม อิทธิพลของบริษัทขนาดใหญ่จะเปลี่ยนไป บริษัทที่ไม่ได้อยู่ในระบบอุตสาหกรรมแต่สร้างนวัตกรรมได้สามารถยกระดับโดยมีวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ การบริหารจัดการทรัพยากรและภาวะโลกร้อน บทบาทของรัฐที่เปลี่ยนไปจากเดิม และความไม่แน่นอนทางการเมืองจะมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาด้านสังคมและทรัพยากร มีการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มาช่วยเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ ช่วยให้เกิดผลผลิตทางการเกษตรและอาหาร ทรัพยากรต่างๆ เพียงพอต่อการบริโภค การนำระบบ ICT เป็นเครื่องมือช่วยในการบริหารงานราชการ รวมถึงการให้บริการสาธารณะต่างๆ ของรัฐบาลที่มีต่อประชาชน จะเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว สะดวกขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) มีเป้าหมายจะเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันทิศทางการส่งเสริมนวัตกรรมตามแนวทางการพัฒนาประเทศใน 3 เรื่องหลัก ได้แก่ 1) การเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ 2) การลดความเหลื่อมล้ำ และ 3) การสร้างความยั่งยืนของประเทศ ซึ่งยังมีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาในบางเรื่อง เช่น ระบบการศึกษา (education) ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D spending) การผลักดันให้เกิดการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน (R&D in private sector) การส่งเสริมผู้ประกอบการให้เกิดธุรกิจรูปแบบใหม่ (entrepreneurship development) การสร้างพันธมิตรทางธุรกิจระหว่างภาครัฐและเอกชน (collaborations and partnerships) การส่งเสริมนวัตกรรมการเรียนรู้แบบเปิด (mainstreaming open innovation in STI) และความเสมอภาค (mainstreaming gender in STI)

ในเรื่องการส่งเสริมนวัตกรรม รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการวิจัย การพัฒนาต่อยอด และการสร้างนวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การผลิตและบริการที่ทันสมัย และนำไปสู่การพัฒนาประเทศ รัฐบาลได้กำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและการพัฒนา และนวัตกรรม ไว้ดังนี้

1. สนับสนุนการเพิ่มค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาของประเทศเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายไม่ต่ำกว่าร้อยละ 1 ของรายได้ประชาชาติและมีสัดส่วนรัฐต่อเอกชน 30 : 70 ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. เร่งเสริมสร้างสังคมนวัตกรรม โดยส่งเสริมระบบการเรียนรู้การสอนที่เชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์และคณิตศาสตร์
3. ปฏิรูประบบการให้สิ่งจูงใจ ระเบียบ และกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาไปต่อยอดหรือใช้ประโยชน์
4. ส่งเสริมโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของประเทศ
5. ปรับปรุงและจัดเตรียมให้มีโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การพัฒนาระบบนวัตกรรมของไทยที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันมีรูปแบบเปลี่ยนไป เดิมระบบอุตสาหกรรมไทยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นบริษัทชั้นนำขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมหลายๆ ด้าน เป็นผู้นำเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้ในกระบวนการผลิต เช่น โตโยต้า ฮอนด้า

กลุ่มที่ 2 Mature SMEs แบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย 1) กลุ่ม M to L เป็นกลุ่มที่สามารถพัฒนาจากธุรกิจขนาดกลางเป็นขนาดใหญ่ 2) Traditional SMEs เป็นกลุ่มที่เริ่มใช้และสร้างนวัตกรรมได้ แต่ต้องพัฒนาเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพของสินค้า และ 3) Smart SMEs เป็นกลุ่มที่เติบโตทางธุรกิจอย่างรวดเร็ว เป็นบริษัทที่ทำธุรกิจมานาน มีการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานอื่นๆ เข้าใจและใช้ระบบนวัตกรรมได้ดี ส่วนใหญ่จะอยู่ในอุตสาหกรรมบริการ ซอฟต์แวร์ เป็นต้น

กลุ่มสุดท้าย New technology-base firms หรือที่เรียกกันว่า tech base firms เป็นกลุ่มที่มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไม่มาก แต่สามารถนำประโยชน์จากสิ่งเหล่านี้สร้างธุรกิจรูปแบบใหม่ เป็นจุดเริ่มของ start up

รัฐบาลมีนโยบายให้การสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างดี เช่น ให้นำทุนวิจัยและพัฒนาแก่มหาวิทยาลัย แต่การส่งเสริมด้านนวัตกรรมซึ่งมีความสำคัญมากขึ้นยังไม่มากพอ ปัจจุบันมีนวัตกรรมเกิดจากอุตสาหกรรมบริการมาก ซึ่งนวัตกรรมบริการจะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามสถานการณ์ จับต้องไม่ได้แต่มีมูลค่ามหาศาล ต่างจากอุตสาหกรรมภาคการผลิตที่ต้องการเพียงมาตรฐานแบบเดียวหรือเน้นปริมาณ ระบบนวัตกรรมที่พบจึงอุดหนุนอุตสาหกรรมการผลิตเป็นส่วนมาก

ระบบนวัตกรรมของประเทศไทยยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร มีสาเหตุ 6 ประการดังนี้

1. กระบวนทัศน์ทางความคิดและกระบวนการทางนวัตกรรม ไม่ทันสมัย ปัจจุบันมีความหลากหลายทางนวัตกรรมมากขึ้นจึงควรนำกระบวนทัศน์ที่เหมาะสมมาใช้

2. การพัฒนานวัตกรรมยังไม่ยั่งยืนและทั่วถึง ในปัจจุบันและอนาคตนวัตกรรมมีได้อยู่ที่โรงงานอุตสาหกรรมและแหล่งผลิตเช่นเดิม แต่อยู่ในเมืองซึ่งมีระบบธุรกิจ ระบบสาธารณูปโภค เป็นแหล่งที่ทำให้เกิดนวัตกรรมได้มาก

3. ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และการวิเคราะห์ไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่อาศัยข้อมูลที่มีอยู่

4. มาตรการทางการเงินที่จะสนับสนุนนวัตกรรมต่างๆ มีจำนวนจำกัด

5. แผนการพัฒนาดลาดไม่มี ทำให้ไม่ทราบว่ำนวัตกรรมหรือผลผลิตมีช่องทางการจำหน่ายอย่างไร อนาคตของตลาดจะเป็นอย่างไร

6. ความเชื่อมโยงทางเครือข่ายกับหน่วยงานต่างๆ ที่จะช่วยสนับสนุนยังมีไม่มากพอ

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.) วางยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อให้ส่วนนวัตกรรมมีส่วนสนับสนุนให้เกิดรูปแบบซึ่งตอบโจทย์การสร้างผู้ประกอบการใหม่ๆ เช่น การเพิ่มมูลค่าทางนวัตกรรม การพัฒนานวัตกรรมอย่างยั่งยืน ยกระดับความสามารถทางนวัตกรรมรูปแบบใหม่ การใช้ฐานข้อมูล การเชื่อมโยงทางเครือข่าย และการพัฒนาภาคีทางการเงิน การขยายตัวทางการตลาดของนวัตกรรม รวมทั้งยุทธศาสตร์ 6 ด้านของ สนช. ที่จะช่วยยกระดับนวัตกรรม ประกอบด้วย

1) Evidence-based Innovation Intelligence 2) Utilize Innovation to Create New Value to the Value Chain 3) Enhancing Innovation Capabilities of Firms and Innovators 4) Turning NIA into a Network Catalyst across Value Chains 5) Leveraging Thai Enterprises to the International Market และ 6) Developing Area-Based Innovation and Innovation District

สำหรับยุทธศาสตร์ที่ 6 Developing Area-Based Innovation and Innovation District การพัฒนาพื้นที่ให้เป็นย่านนวัตกรรมเป็นเรื่องท้าทายมาก ย่านถนนโยธี-ราชวิถี-อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เป็นที่ตั้งของ 3 กระทรวงใหญ่ ได้แก่ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงอุตสาหกรรม และมีสถานพยาบาลมากที่สุด ทำให้บริเวณนี้มีความเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นย่านนวัตกรรม ซึ่งแนวคิดนี้ สนช. ได้หารือกับสำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยพิจารณารูปแบบการเชื่อมต่อของหน่วยงาน 3 กระทรวง การใช้โครงสร้างระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาเมืองยกระดับเป็น smart city และสร้างนวัตกรรมด้านสุขภาพ เช่น การให้บริการรูปแบบใหม่ในสถานพยาบาล ผู้มารับบริการได้รับความสะดวก รวดเร็ว เสริมสร้างความทันสมัยเรื่องเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

เรื่อง “นวัตกรรม” กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีกลุ่มขององค์กรมหาชนและรัฐวิสาหกิจรวมตัวกันประมาณ 6-7 องค์กร มี สนช. เป็นผู้นำกลุ่ม เรียกว่ากลุ่ม most startups ประเทศไทยมีกลุ่ม startups 10 กลุ่มหลัก ได้แก่ Travel Tech, Agri Tech, Med Tech, Fin Tech, Mobility, E-commerce, Service Enhancement, EdTech, Game และ Aerospace โดย สนช. จะเชิญผู้แทนจาก 10 กลุ่มนี้ มาร่วมทำกิจกรรม แลกเปลี่ยนความเห็น วิเคราะห์ปัญหาและมุมมองในการพัฒนา startups เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของประเทศในอนาคต

คำนิยามของ “นวัตกรรม” หรือ “startup” ซึ่งกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใช้ในขณะนี้ คือ “Tech Startup” หมายถึง กิจการที่พัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการทางฐานเทคโนโลยีและมีรูปแบบธุรกิจนวัตกรรมที่สามารถทำซ้ำและ

ขยายตลาดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและเติบโตอย่างก้าวกระโดด เริ่มปฏิบัติโดยการสร้างแรงบันดาลใจ เสริมสร้างความรู้แนวธุรกิจใหม่ ก่อตั้งธุรกิจ startup ถ่ายทอดเทคโนโลยี และเร่งการเติบโตโซเชียลมีเดีย ในปี 2559 กลุ่ม most startups ได้รับงบประมาณจำนวน 16,402 ล้านบาท โดยจัดสรรเพื่อนำไปทำโครงการกิจกรรมกับกลุ่มต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาแนวคิดทางนวัตกรรม จำนวน 21 ล้านบาท การศึกษาความเป็นไปได้เพื่อลดความเสี่ยงในการพัฒนานวัตกรรม 50 ล้านบาท พัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรม 280 ล้านบาท สนับสนุนการลงทุนใน startup โดยมีธนาคารที่ให้การสนับสนุน 3 ธนาคาร คือ ธนาคารออมสิน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจ และธนาคารกรุงไทย 6,000 ล้านบาท กระทรวงอุตสาหกรรม 10,000 ล้านบาท ขยายธุรกิจโดยการสร้างรายได้ให้กับ startup 50 ล้านบาท และจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ มีการประกวดและให้รางวัล 1 ล้านบาท

กิจกรรมที่จะจัดเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สนใจรู้จัก startup มากยิ่งขึ้น คือ การจัดงาน Startup Thailand 2016 ระหว่างวันที่ 28 เมษายน – 1 พฤษภาคม 2559 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดตัว Startup Thailand Campaign สร้างเครือข่ายระหว่าง startup และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สร้างความตื่นตัวและความตระหนักเพื่อให้สังคมเห็นความสำคัญ และเร่งการเติบโตและเพิ่มโอกาสของ Startup ไทย หน่วยงานภาครัฐร่วมงาน 10 หน่วยงาน กิจกรรมประกอบด้วย การแสดงปาฐกถา มุมมองการลงทุน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้ประกอบการและ startup

ทิศทางการส่งเสริมนวัตกรรมและนวัตกรรม (startup) จะประสบผลสำเร็จตามแนวนโยบายที่วางไว้ควรมีกฎหมายรองรับให้การสนับสนุน ขณะนี้คณะกรรมการสิทธิการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง เริ่มรวบรวมข้อมูลเพื่อร่างกฎหมายเกี่ยวกับ startup ซึ่งจะต้องติดตามความคืบหน้าต่อไป

สรุปการอภิปรายของกรรมการสภามหาวิทยาลัย

กรรมการสภามหาวิทยาลัยให้ความสนใจเรื่องดังกล่าว ทำให้เห็นภาพรวมเรื่อง นวัตกรรม และ startup และมีข้อคิดเห็นดังนี้

1. การส่งเสริมเรื่องนวัตกรรม และจัดตั้ง startup ในประเทศไทยเกิดขึ้นมาระยะหนึ่งแล้ว ควรมีหน่วยงานซึ่งเป็นผู้ดำเนินการผลักดัน ขับเคลื่อน นโยบายการส่งเสริมนวัตกรรมให้ดำเนินต่อไปอย่างมั่นคงและยั่งยืน

ดร. พันธุ์อาจ ชัยรัตน์ ชี้แจงว่า ขณะนี้ยังไม่มีหน่วยงานใดเป็นเจ้าภาพดูแลกลุ่ม startup ต้องดูนโยบายของรัฐบาลว่าจะมอบหมายหน่วยงานใด สำหรับงาน Startup Thailand 2016 ที่เกิดขึ้น อาจเห็นความชัดเจนว่าหน่วยงานใด กลุ่มใด จะทำอะไรต่อไป ในเบื้องต้นกระทรวงการคลังมีมาตรการสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้น (startup) โดยแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ (National Start Up Committee) และการจัดตั้งกองทุนเพื่อร่วมลงทุนกับวิสาหกิจเริ่มต้น (Start Up) แล้ว

2. การพัฒนาพื้นที่รอบ สนช. ให้เป็นย่านนวัตกรรมเป็นแนวคิดที่ดี แต่บริเวณดังกล่าวเป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการ โรงพยาบาล อาจมีพื้นที่ไม่เพียงพอในการดำเนินงาน startup หากจะทำอาจปรับรูปแบบโดยทำเป็นตัวเชื่อมนวัตกรรมเข้าด้วยกัน (hub) ในกลุ่มโรงพยาบาลนำเทคโนโลยีมาช่วยลดขั้นตอนการบริการ เช่น ลดความล่าช้าของการรับยา สร้างนวัตกรรมบริการใหม่ และควรทำให้พื้นที่บริเวณนั้นมีการเชื่อมต่อเทคโนโลยีเครือข่ายแบบไร้สาย (wifi) มากขึ้น

ดร. พันธุ์อาจ ชัยรัตน์ แจกแจงว่า การพัฒนาพื้นที่ให้เป็นย่านนวัตกรรมตามที่เสนอเป็นเรื่องท้าทายมาก ที่ผ่านมามีการทำกิจกรรมร่วมกับทีมแพทย์ พยาบาล ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดี แต่จะอย่างไรให้ กทม. มาร่วมงานตามแนวคิดนี้ให้มากขึ้น

3. ควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลในกลุ่ม startup เพื่อให้ทราบว่าจะทำอย่างไรจึงจะประสบความสำเร็จ มีปัญหาหรือคำแนะนำอะไรบ้าง รวมทั้งศึกษา startup ของประเทศอื่น เช่น เกาหลีใต้ 台湾 ว่าเหตุใดธุรกิจ startup ในประเทศเหล่านี้จึงประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็ว มีจุดอ่อน จุดแข็ง อย่างไร เพื่อนำมาพัฒนา startup ในประเทศไทย

ดร. พันธุ์อาจ ชัยรัตน์ ให้ข้อมูลว่า ขณะนี้ สนช. ได้หารือกับหน่วยงานที่สนับสนุน startup ในต่างประเทศ เช่น ประเทศสวีเดน ประเทศเดนมาร์ก นอกจากนี้ยังมีสมาคม startup กลุ่มต่างๆ เกิดขึ้นในประเทศไทย ซึ่งจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และนำมาพัฒนา startup ได้มากขึ้น

4. ควรเผยแพร่เรื่อง startup ไปยังสถาบันต่างๆ อย่างทั่วถึง เช่น สภาหอการค้า สภาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว สถาบันการศึกษาในภูมิภาคต่างๆ ซึ่งจะมีกลุ่มที่มีความรู้เฉพาะถิ่น เช่น จังหวัดขอนแก่นมีกลุ่มยางพารา เป็นโอกาสที่จะทำได้ดี นอกจากนี้ยังต้องมีแหล่งสนับสนุนอื่นๆ ควบคู่ด้วย เช่น สถาบันการเงิน สถาบันวิจัยต่าง ๆ

5. การร่างกฎหมาย startup เป็นสิ่งดี แต่ควรให้กลุ่มธุรกิจ บริษัทขนาดเล็ก ได้ใช้ประโยชน์จากกฎหมายฉบับนี้ด้วย

นายกสภามหาวิทยาลัยมีความเห็นว่า การส่งเสริมนวัตกรรม และ startup ให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน ต้องมีการบริหารจัดการที่ดี มีบุคลากรพร้อมจะผลักดันและทุ่มเทให้ดำเนินงานต่อไปได้ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเหมาะสมที่จะเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน มี สนช. ช่วยสนับสนุน และรัฐบาลไม่ควรสร้างกลไกหรือมาตรการต่างๆ ให้ซับซ้อน เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการหลายชุดทำให้การดำเนินงานไม่คล่องตัว มหาวิทยาลัย มีอาคาร KX เป็นศูนย์กลางพัฒนา startup ได้ และขอบคุณ ดร. พันธุ์อาจ ชัยรัตน์ ได้ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์เรื่อง “ทิศทางและนโยบายในการส่งเสริมนวัตกรรม และนวัตกรรม (start up) ของประเทศไทย”
